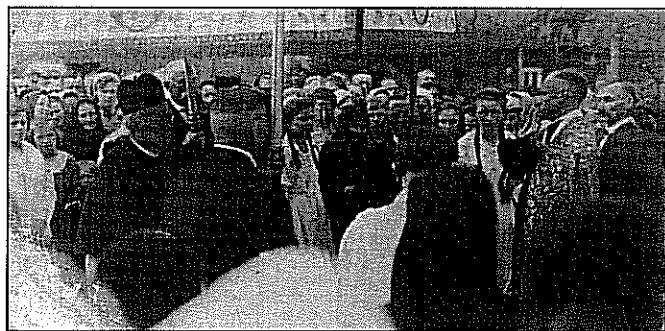

<- dokończenie ze strony 4

jego buty, gdyż jeden z żołnierzy radzieckich kazał mu je ściągnąć z nóg, a następnie zabrał. W okresie powojennym ksiądz Christen bardzo szybko nauczył się języka polskiego, by móc służyć wiernym pomocą duszpasterską. Miał możliwość opuścić po wojnie parafię w Ligocie, pozostał jednak z parafianami. Jako wieloletni proboszcz parafii znał dobrze każdą rodzinę. Zapisał się w pamięci parafian jako gorliwy duszpasterz i dobry gospodarz. Był kapłanem roztropnym, co pozwoliło mu przetrwać na jednej placówce niemal 40 lat. Prowadził gospodarstwo rolne, uprawiał plebanijne pole, pracował sam w ogrodzie. Mój dziadek Ludwik Farys, wieloletni kościelny ligockiego kościoła, pomagał mu przy pracach polowych, zaś jego córki a moje ciocie nieraz zbierały ziemniaki na plebanijnym polu. Zaś plebanijna obora pełna była kaczek i kur. Zimą młode kobiety przychodziły na darcie pierza na farę, oczywiście zawsze był przygotowany dla nich poczęstunek. Jeżeli mężczyźni wykonywali jakieś prace na rzecz kościoła lub fary, proboszcz Christen nie tylko dziękował słowem za pracę, ale częstował wyśmienitym winem z dzikiej róży, jego własnej domowej roboty. Był kiedyś zwyczaj, że w drugie święto Bożego Narodzenia obrzucano w kościele kapłana owsem. Gdy kończyła się msza i proboszcz udawał się do zakrystii, dzieci obrzucały go zbożem, był to symbol męki pierwszego męczennika św. Szczepana. Ksiądz Christen nie obrażał się na dzieci i specjalnie przystawał, żeby miały większą frajdę, a dzieci celowały wyłącznie w twarz kapłana. Bardzo kochał dzieci, lubił z nimi rozmawiać, moja mama wspomina, że gdy była jeszcze dzieckiem, ks. Christen nieraz ją pytał „a kluski umiesz już gotować?”. Parafianie bardzo mile wspominają księdza proboszcza Josefa Chietena za to, że był takim ludzkim kapłanem, dlatego też co roku w sobotę przed kadłubskim odpustem jest odprawiana msza św. w Jego intencji. W mszy tej biorą udział wyłącznie mężczyźni, zajmują miejsca w ławkach przed ołtarzem, a w całym kościele roznosi się ich donośny głos. Mało znanym faktem jest, że ksiądz nieraz interweniował u ówczesnych władz terenowych w obronie parafian. Nieraz,

o czym nie wiedzą nawet sami zainteresowani, „wykupił” umorzenie lub zakończenie postępowania wyjaśniającego, skierowanego przeciw parafianom. W ten sposób ratował parafian przed karami, a być może i więzieniem. Pod koniec życia był już schorowany, dlatego do pomocy przybył wikary ksiądz Jan Rigol. W 1966r. proboszcz Christen poszedł na emeryturę, (zastąpił go ks. Jerzy Obst), jednak pozostał na terenie swej ukochanej ligockiej parafii. Kolekcję dzieł sztuki, jaką zbierał przez całe życie, przekazał na rzecz parafii, część tej kolekcji zdobi Muzeum Diecezjalne w Opolu. W poniedziałek, 6 października 1969 roku, o godzinie 9.00 dzwon z wieży kościelnej obwieścił odejście księdza proboszcza Josefa Christena. Pogrzeb odbył się 9 października 1969 roku o godz. 10.00. W czasie mszy pogrzebowej nie byli obecni biskupi opolscy, ale brali w niej udział wszyscy parafianie. Wcześniej przystąpili do spowiedzi świętej, by z czystą duszą móc przyjąć komunię świętą w czasie ceremonii pogrzebowej. Ksiądz Josef Christen został pochowany na parafialnym placu kościelnym, wśród ukochanych parafian i w cieniu ligockiego kościoła, którego był budowniczym. Dla parafian z Ligoty Turawskiej, Kadłuba Turawskiego i Zakrzowa Turawskiego ksiądz Josef Christen pozostał wielkim duszpasterzem i człowiekiem.

Jerzy Farys

Projekt kanalizacji Gminy otrzymał dofinansowanie

Spółka Wodociągi i Kanalizacja Turawa sp. z o.o. powołała Jednostkę Realizującą Projekt w formie wydzielonej komórki organizacyjnej. Zajmuje się ona prowadzeniem projektu „Poprawa gospodarki ściekowej na terenie aglomeracji Turawa - Trias Opolski”. Obejmuje on siedem miejscowości, w skład których wchodzi: Bierdzany, Kadłub Turawski, Kotórz Wielki, Ligota Turawska, Rzędów, Turawa z przysiółkiem Marszałki, Zakrzów Turawski oraz północny i południowy brzeg Jeziora Turawskiego. Instytucją wdrażającą projekt jest Wojewódzki Fundusz ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Opolu.

W dniu 30 kwietnia 2009 r. złożony został wniosek o dofinansowanie realizacji projektu w ramach piątego konkursu programu operacyjnego „Infrastruktura i Środowisko” Priorytet 1 Gospodarka wodno-ściekowa, Działanie 1.1. Był to pierwszy krok spółki w pozyskiwaniu środków unijnych. 5 listopada 2009 r. Ministerstwo Środowiska wydało dwusetne potwierdzenie dla projektu z sektora środowiska, realizowanego w ramach Programu Infrastruktura i Środowisko. Otrzymał je projekt realizowany przez Wodociągi i Kanalizacja Turawa Spółka z o.o.

Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do kompleksowego rozwiązania problemu zrzutu ścieków nieczyszczonych na terenie gminy Turawa oraz całej aglomeracji. Celem realizacji inwestycji obok osiągnięcia efektu ekologicznego i zaspokojenia potrzeb mieszkańców jest stworzenie warunków do dostosowania gospodarki wodno-ściekowej do warunków gospodarki rynkowej, zapewniając przy tym bezpieczeństwo i wysoką jakość usług. Pozwoli to w dłuższej perspektywie obniżyć opłaty za odbiór ścieków oraz wygeneruje znaczny strumień pieniędzy pozwalający na realizację inwestycji odtworzeniowych, zagwarantuje również stabilność gospodarki wodno-ściekowej oraz

polityki cenowej. Głównym zamierzeniem Projektu jest przyczynienie się do uporządkowania gospodarki ściekowej na obszarze gminy Turawa wpisując się w realizację szerszego celu, jakim jest ochrona wód podziemnych zbiorników GZWP 333 oraz GZWP 334 stanowiących główne źródło wody pitnej dla 1/3 mieszkańców Opolszczyzny oraz kilku gmin w województwie śląskim. Ponadto, realizacja Projektu wpłynie na poprawę czystości wód powierzchniowych, tj. zlewni rzeki Mała Panew i Jeziora Turawskiego, co jest związane z położeniem gminy w zlewni rzeki Małej Panwi. Projekt wpisuje się w założenia i cele Programu „Ochrona wód podziemnych na obszarze zbiornika GZWP 333 Opole-Zawadzkie, w jego strefie ochronnej”

Projekt został podzielony na 5 kontraktów, z czego:

- 3 kontrakty inwestycyjne na roboty budowlano – montażowe,
  - 1 kontrakt usługowy – inwentaryzacja i monitoring sieci wodociągowej – kanalizacyjnej,
  - 1 kontrakt usługowy na nadzór nad realizacją Projektu (Inżynier Kontraktu/Inspektor nadzoru).
- Realizacja inwestycji zacznie się w lutym 2010 r. i skończy się w pierwszej połowie 2013 r.

Na podstawie szczegółowych wycień ustalono strukturę finansowania w stosunku do całkowitych (kwalifikowanych i niekwalifikowanych) nakładów inwestycyjnych:

- dotacja rozwojowa 60%,
- kredyt inwestycyjny dopłata do odsetek 18%,
- środki własne 22% (podniesienie kapitału przez właściciela – Gminę Turawa).

Łukasz Sokołowski